

Jägareförbundet Skåne

2023-09-20

Till
EU kommissionen
EC-WOLF-DATA-COLLECTION@ec.europa.eu

Jägareförbundet Skåne om vargstammen och dess effekterna i Skåne.

Jägareförbundet Skåne stiftad 1836 är en partipolitisk obunden ideell förening med ca 12 000 medlemmar. Jägareförbundet Skåne verkar i Skåne län och har som ändamål är att tillvarata viltet, viltvården och jägarnas intresse.

Skåne Län ingår i Greater copenhagen, en urbanregion med över 4 miljoner invånare på en yta av 20 868 km² eller 192 invånare/km². Marken i regionen är den bördigaste i Sverige och står för en stor del av Sveriges lantbruk. Inom Skåne län finns urbana storstadsområden, majoriteten av länet utgörs dock av landsbygd som präglas av utspridda tätorter i glesbygd och med en traditionell tyngdpunkt på agrara näringar. Skåne län är också ett mycket stort turistmål med fokus på jordbrukslandskapet, kustlandskapet och kombinationen av stora städer med närhet till mycket omfattande friluftsområden. I Sverige är tillgången till naturen genom allemansrätten en grundläggande rättighet och medför stor mänsklig rörlighet i skog och mark.

Skåne är Sveriges mest betydelsefulla område för agrara näringar. Länet är ett av Sveriges mest tätbefolkade, men har också stora tamboskapsbesättningar. Nötkreatur, får, grisar och höns dominerar. I Skåne finns cirka 15 % av det totala antalet nötkreatur i Sverige och cirka 30 % av totala antalet grisar (2021 års nivå). Totalt i Skåne fanns 2021 över 200 000 nötkreatur och över 400 000 grisar. Även hästindustrin är stor i Skåne, 2018 fanns det över 58 000 hästar i Skåne och man omsatte 3,8 miljarder SEK. Det motsvarar cirka 25 % av den svenska hästbesättningen.

Skåne län är en naturligt bra habitat för en stor del av Sveriges växtätande viltstam. Naturmiljön med god födotillgång gör länet lämpligt för såväl hjortdjur som vildsvin och mindre fältlevande vilt som hare och fasan. I Skåne har vi kvar den ursprungliga Dansk/Svenska kronhjorten, kallad nominatrasen av zoologen Carl von Linné när han skapade grunden till nomenklaturen för växter och djur. All annan kronhjort i Norden är uppblandad med andra hjortar till exempel wapitihjort för att skapa större horn uppsättningar. Jägareförbundet Skåne har, tillsammans med Länsstyrelsen i Skåne och andra aktörer bland annat några större jordägare, bedrivit projekt sedan 1950-talet för att bevara denna skånska kronhjort. Idag förvaltar vi kronhjortstammen på ett bra sätt med hjälp av en licensjakt inom ett licensområde och har idag en fin stam med ca 1 200 djur. Tyvärr har vi idag ett konstaterat vargrevir i kronhjortslicensområdet och ett misstänkt revirhävdande vargpar i området. För att kunna förvalta vår kronhjortsstam på ett gynnsamt sätt då den även är hårt ansatt av ett stort friluftsliv i kronhjortslicensområdet är det vitalt att vi kan förvalta vargen genom jakt.

För att kunna bedriva jordbruk och skogsbruk i regionen måste våra viltstammar förvaltas och jakten är en förutsättning för detta. I Skåne bedrivs jakten till största del med drivande eller stötande hund. Jakten med drivande/stötande hund är en gammal jakttradition med hög jaktlig etik där hundarna inte får vara för aggressiva utan ska driva/stöta fram viltet i lugnt tempo. Stora populationer med varg försvårar jakten med hund då vargen ser hunden som en konkurrent och därför gärna angriper den.

I Greater copenhagen regionen kan man räkna med att det finns ca 100 000 jägare. Många av dessa jägare, även danska, jagar i Skåne. Så jakten är även en stor inkomstkälla för många, både som jaktarrangemang och viltkött. En källa att inte förringa är viltköttets del i Sveriges matförsörjning. Räknet utslaget på befolkningen i Sverige ger det ca 2,5 kg klimatsmart och nyttigt viltkött per person.

I Skåne har vi idag en kraftigt ökande vargstam. Från att tidigare bara haft vandringsvargar har vi nu på ett par år fått tre bekräftade vargrevir och ett antal vandringsvargar och det finns rapporter om ytterligare två par med vargar som går ihop. Länsstyrelsen i Skåne räknar med ca 30 vargar i Skåne idag och vargforskarna räknar med att etableringen av varg i Skåne går fort och kommer att dubblas på ett par år. Mot bakgrund av att Skåne är ett län med stor agrar näring med många tamdjur och en omfattande löshundsjakt innebär den successivt kraftigt ökande vargstammen att risken för angrepp ökat markant. Vilket också senaste årens bekräftade vargangrepp visar. De senaste åren har Skåne haft ca 30 vargangrepp per år på tamboskap och hittills i år 23 angrepp.

I Skåne har det förekommit vargrelaterade hot mot människors säkerhet och dessa har ökat i takt med en växande population av varg. I februari i år blev en kvinna som var ute och promenerade med sina hundar på Söderåsen utanför Helsingborg förföljd av vargar. Enligt uttalande av kvinnan känner hon sig inte idag trygg att gå och ut promenera ensam med sina hundar. <https://www.skd.se/2023-02-13/maria-och-hundarna-stod-oga-mot-oga-med-tva-vargar> Kvinnan är inte ensam i sina tankar även andra rapporter hörs om att speciellt äldre eller medelålders kvinnor känner sig otrygga med att gå ut ensamma i skogen och till exempel plocka svamp. Risken är nog större för en ensam kvinna eller ett barn att bli attackerade än för en man, vargen är en skicklig jägare och kan läsa av vem som är ett hot och inte. De flesta dödsattacker av varg på människor är på barn enligt NINA Report 1994, Wolf attacks on humans: an update for 2002-2020.

Vi kan också se att viltet förändrar sitt beteende, när det är varg i området. Vargens påverkan på viltet påverkar såväl jordbruket och skogsbruket som jakten. Visa djur samlar sig på åkrarna, för att ha bättre överblick, och känner sig tryggare där med betesskador i jordbruket som följd och vissa samlar sig i mindre grupper i skogen med ökade skogsskador som följd.

Vi kräver att överträdelseärendet mot Sverige angående licensjakten på varg som pågått i 13 år läggs ner då denna jakt inte hotar vargens överlevnad. Det är viktigt för acceptansen för vargen att medlemsländerna tillåts använda undantagsbestämmelserna i direktivet flexibla än idag. Vargen bör även överföras från bilaga IV till bilaga V till art- och habitatdirektivet för att bättre kunna förvaltas. Vidare bör såväl art- och habitatdirektivet som fågeldirektivet ändras i förhållande till populationernas utveckling när skyddsstatus är uppnådd annars förlorar dessa i trovärdighet. Som exempel kan nämnas vitkindad gås, skarv, gråsäl och knubbsäl som behövde hjälp när de skyddades men nu ett antal decennier senare har ökat något enormt och ställer till med stora skador och kostnader och går inte att förvalta med jakt på ett effektivt sätt.

Den skandinaviska stammen med varg är ingen egen art, utan är en del av den euroasiatiska vargen, och har samma genetik som den ryska vargen varifrån den invandrade från i slutet av 1970-talet. Den euroasiatiska vargstammen beräknas uppgå till 100 000–200 000 individer och är inte hotad. Om man är orolig för att vargen i Sverige ska bli inavlade är det bättre för acceptansen för vargen att man för in friska gener och kan hålla antalet individer på en lägre nivå. Om man vill ha friska välmående vargar bygger all viltförvaltning på att man använder friska gener, det hjälper inte mycket att öka antalet inavlade individer.

Med vänliga hälsningar

Jägareförbundet Skåne
genom
Lasse Persson, ordförande
lars.persson@jagareforbundetskane.se